

ПРИМЕРНИ КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ОДИТОРИ

на Европейската федерация на счетоводителите

Критериите за избор на одитор трябва да са прозрачни. Честен и равностоен шанс за избор за всеки един от кандидатиралите се одитори и по-специално когато се кани (да вземе участие в търга) и настоящия одитор. Още повече, че един прозрачен процес би помогнал на заинтересовани лица като акционери, инвеститори и регулатори да оценяват процеса.

Според нуждите и целите, в по-първоначален етап от оценяването, може да се включат следните критерии (изброени са в случаен ред):

1. Бизнес подход и стопански операции като цяло и във връзка със специфични ангажименти, одиторски подход и комуникационна стратегия.
2. Бизнес подход и стопански операции като цяло.
3. Бизнес модел и управление на одиторската фирма.
4. Вътрешен процес, който да гарантира, че независимостта, а и други съотнесими правила са коректно приложени.
5. Одиторски подход.
6. Описание на методологията, която ще бъде използвана от одитора.
7. Области, върху които ще се концентрира одита и съответния одиторски подход за тези области.
8. Изчерпателен работен план, който да предлага достатъчно широк обхват.
9. Разбиране на бизнеса.
10. Опит в съответния бизнес отрасъл.
11. Използване на ИТ технологии.
12. Използване на персонал свързан с фирмата или от част от мрежата от фирми и на независими експерти, при необходимост.
13. Комуникационна стратегия.
14. Допълнителен доклад за „вътрешното състояние“ на фирмата, в който одиторите да посочват например, слабостите на вътрешния контрол.
15. Действащи гаранции, които да осигуряват навременността на информацията.
16. Политики, относно възможностите за връзка с партньори или членове на ръководството по различни въпроси (по телефона) или кратки обсъждания (на срещи) по време на цялата година.
17. Репутация: добра репутация, включително и относно етичността, следва да бъде доказана от одитора /одиторската фирма по време на селекционния процес. Оценката на този критерий не е лесна, но е едно от най-важните неща. Искането на препоръки може да помогне за оценката.
18. Доказателства за качеството на одита.
19. Система за вътрешен контрол на качеството: комисията за подбор на одитор трябва да разбира основните елементи на одиторската вътрешна система за осигуряване на качеството, която следва да е представена от одитора/одиторската фирма чрез презентация или подходящи за целта документи
20. Докладите от инспекторите на съответните надзорни органи, когато има издадени такива, също следва да са част от доказателствата, които да се взимат предвид при оценката на качеството на одита.
21. Оценката на всеки отделен одитор/партньор по одитния ангажимент.
22. Комитетът по подбор да може да се срещне с всеки отделен одитор/партньор по одитния ангажимент на предложения за одитор на предприятието.
23. Комитет по подбор следва да може да прецени дали кандидатът отговаря на очакванията, които са се създали от подадените за участие на търга документи.

24. Управление на човешки ресурси:

- квалификация;
 - квалифицираност относно извършването на одит на членовете на екипа;
 - включване на експерти по специфични въпроси, като „тон на върха“, култура и поведение и т. н. Такова участие на експерти ще засили качеството на одита според спецификите на отделните отрасли;
- обучение – продължаващо професионално обучение;
- опит:
 - опит и знания на ключовия партньор по ангажимента;
 - подходящ ранг и стаж на членовете на екипа и ефективно допринасяне за цялата работа на екипа според съответното ниво;
 - информиран екип с международни връзки, когато е необходимо, за добро провеждане на одита;
 - необходимият опит и познания за отрасъла на предприятието от страна на одиторската фирма/или одиторския екип;
- наличие на:
 - партньор по одита;
 - приемственост на персонала, напр. списък с текущото на персонала от предишни години.

25. Географско покритие – не всички одити ще изискват широк географски обхват, но такъв ще е важен, когато става дума за одит на международни корпорации.

26. Застрахователното покритие на одитора трябва да се оцени дали е в съответствие с изискванията на местното законодателство и обосновано ли е на нуждите на бизнеса, отрасъла и обстоятелствата.

27. Цена (одиторски такси). – договорът за одитор следва да се сключва на принципа за икономически най-изгодна оферта, а не на предложена най-ниска цена. Приемайки този подход, предприятията могат да се подсигурят, че не правят компромис с качеството на одита. За да се определи коя е икономически най-изгодната оферта, комитетът по подбора следва да оцени дали одиторските такси съответстват на:

- наличността на ключови партньори и разполагаемите като цяло ресурси на одитора/одиторската фирма;
- персонала – техните експертни познания и квалификации;
- разпределянето на персонала, т. е. часове определени за извършване на работа за всеки тип и ниво на квалифицирани кадри;
- рисковия подход и одиторската методология – те може наистина да се отразяват значително на цената и за двете страни (напр. увеличаване на ефективността, използване на експерти, посещения на място и др.).

Следва да се определят разумни такси за извършване на одита, с цел той да е ефективен и ефикасен, а одиторския екип да е достатъчно добре оборудван, за да може да изпълни одита по най-високите стандарти.

28. Отношения с ръководството и междуличностни умения: този критерий е на принципна база, но все пак може да подпомогне комитетата по подбора да оцени отношенията с ръководството, като целта ще е да се разграничат допълнително кандидатите одитори/одиторски фирми. Трябва да се приеме различен подход към всеки от кандидатите, в зависимост от това дали те изглеждат, че притежават необходимите междуличностни умения и в контекста на взаимоотношенията им с предприятието като цяло.

29. Кандидатът следва да докаже, че притежава нужните умения за изграждане на обективни, независими и прозрачни работни взаимоотношения с ръководния екип и оперативните групи, както и с лицата, натоварени с ръководни функции.

Тези качества ще бъдат важни за постигане на още по-високо качество на одита. Това е, което някои наричат „професионални работни взаимоотношения“. Добри

взаимоотношения и позитивно отношение не са индикации за липса на независимост или конфликт на интереси от страна на одитора: нужно е да се намери подходящ баланс между професионалния скептицизъм и сътрудничеството.

30. Възможност за въвеждане на нововъведения:

- одиторът следва да демонстрира възможността си да подобрява одиторския процес, например чрез използване на технологии;
- такива „инструменти“ могат да помогнат на одитора да бъде по-ефективен и по-ефикасен в работата си. Тази ефикасност може да послужи на целите на предприятието, чрез получаването на по-задълбочен или по-добър анализ, въпреки че е налице притеснението тези „инструменти“ да окуражат използването на т. нар. подход на „постави отметката в квадратчето“.